

สรุปผลการประชุม
The 3rd IPPC Global Symposium on ePhyto
ระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑
ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

๑. การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วม รวม ๖๐ คน จากประเทศภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ (International Plant Protection Convention; IPPC) รวมทั้งผู้แทนจาก องค์การการค้าโลก (WTO), เลขาธิการ IPPC, เลขาธิการ Asia and Pacific Plant Protection Commission (APPPC), ผู้แทนจาก United Nations International Computing Centre (UNICC) และหน่วยงาน/ สมาคมอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. การประชุมแบ่งเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) การบรรยาย ๒) การนำเสนอประสบการณ์ของประเทศที่มีพัฒนาการใช้ใบรับรองสุขอนามัยพืชแบบอิเล็กทรอนิกส์ (electronic phytosanitary certificate; ePhyto) และ ๓) การแบ่งกลุ่มแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดการประชุมสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ การจัดทำระบบ ePhyto เป็นแนวทางแบบสมัครใจ มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าสำหรับสินค้าพืชและผลิตภัณฑ์ โดยประเทศภาคีอนุสัญญา IPPC สามารถเลือกดำเนินการได้ ๒ แนวทาง คือ ๑) พัฒนาระบบ National System ที่มีอยู่แล้วของประเทศ เช่น ระบบ National Single Window (NSW) หรือ ๒) พัฒนาระบบ Generic ePhyto National System (GeNS) ที่ใช้งานด้วยโปรแกรมเฉพาะผ่าน website เมื่อองค์กรอารักขาพืชแห่งชาติ (National Plant Protection Organization; NPPO) ของประเทศผู้ส่งออกจัดทำ ePhyto เรียบร้อยแล้ว สามารถส่งข้อมูลผ่าน Hub ที่ดูแลโดยหน่วยงาน UNICC ซึ่งเป็นผู้ดูแลรักษาระบบความปลอดภัยของข้อมูลที่ส่งผ่าน โดยจะมีเพียง NPPO ของประเทศผู้ส่งออกและ NPPO ของประเทศผู้นำเข้าเท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ หรือส่งข้อมูลโดยตรง (GoG) ไปยังประเทศผู้นำเข้าก็ได้หากมีระบบที่สอดคล้องกัน

๒.๒ การจัดตั้ง Hub เพื่อเป็นศูนย์รวมของการส่งผ่านข้อมูล ePhyto ได้รับเงินสนับสนุนข้างต้นจากกองทุน The Standards and Trade Development Facility (STDF) แต่หลังจากเริ่มใช้งานแล้วอาจจำเป็นต้องจัดตั้งกองทุน (trust fund) เพื่อใช้บำรุงรักษาระบบ โดยแผนการจัดการระยะสั้นจะขอรับการสนับสนุนแบบสมัครใจจากประเทศภาคี องค์กรหรือบริษัทระหว่างประเทศ และในระยะยาวประเทศภาคีอาจต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการส่งข้อมูลผ่าน Hub โดยอาจคำนวณค่าใช้จ่ายจากจำนวนครั้งที่ส่งผ่านข้อมูล ซึ่งขณะนี้ Business Model Experts ได้ดำเนินการสำรวจและศึกษาข้อมูลจาก NPPO ของประเทศภาคีถึงความสามารถและความเต็มใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมรวมถึงข้อจำกัดด้านต่างๆ และจะรายงานผลให้ทราบในการประชุม Commission on Phytosanitary Measures (CPM) ในปี ๒๕๖๒ ต่อไป

๒.๓ การนำเสนอประสบการณ์ของประเทศนาร่องที่ใช้ระบบ Hub (เคนยา จีน และญี่ปุ่น) และประเทศนาร่องที่ใช้ระบบ GeNS (ศรีลังกา ซามัว และกานา) พบว่า ทุกประเทศยังคงใช้ระบบการออกใบรับรองสุขอนามัยพืชแบบเดิม (แบบกระดาษ) ควบคู่ไปกับการทดลองใช้ระบบ ePhyto และเมื่อเปรียบเทียบแล้วพบข้อดี คือ ช่วยให้การส่งข้อมูลระหว่างประเทศผู้ส่งออกและนำเข้ามีความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัยจากการปลอมแปลงเอกสาร และช่วยลดค่าใช้จ่าย ทั้งนี้แต่ละประเทศต้องดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุงกฎหมายของประเทศให้รองรับกับระบบ ePhyto และประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบเช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ฯลฯ

๒.๔ การประชุมกลุ่มย่อยของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประเทศไทยได้รายงานความคืบหน้าในการทำระบบ National Single Window (NSW) ที่อ้างอิงแนวทางตามมาตรฐานระหว่างประเทศด้านมาตรการสุขอนามัยพืชฉบับที่ ๑๒ (ISPM No.๑๒) ที่คาดว่าจะแล้วเสร็จและเริ่มทดลองใช้งานกับประเทศคู่ค้าแบบทวิภาคได้ภายในปี ๒๕๖๑
